

ПРОЕКТ: ПАЛЕОЛИТОТ ВО ИСТОЧНА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ

Од извршените археолошки истражувања на локалитетот Узун Мера,
село Мустафино, Свети Николе

1. Податоци за носителот на дозволата за археолошките истражувања

Универзитет Гоце Делчев, Штип:

Крсте Мисирков б.б. Штип

БДС 6237320; Облик на организирање 02.1; Претежна дејност 85.42

Решение бр. 3012007008174 од 13.06.2007 година

Одговорно лице: Проф. д-р Блажо Боев

Лице за контакт: Проф. д-р Трајче Нацев

Стручен раководител на истражувањето: Проф. д-р Трајче Нацев

2. Податоци за истражувачкиот тим

Раководителот на проектот е вработен во Универзитет Гоце Делчев Штип,

1. Проф. д-р Трајче Нацев, археолог – советник, раководител на проектот.

Надворешни членови на стручниот тим:

2. д-р Дарко Стојановски, археолог, раководител.

3. Проф. д-р Сара Лејси, антрополог, Универзитет на Калифорнија-Домингез Хилс.

4. Александар Данев, документатор, Народен музеј Свети Николе.

5. д-р Мајлис Ришар, Институт за проучување на човековата еволуција, Бургос, Шпанија..

6. Стефанија Стојановска, конзерватор и документатор, член.

7. Дејан Георгиев, археолог.

8. Сашо Кировски, археолог.

9. Кристијан Блажевски, студент по археологија, УГД.

10. Игор Ѓорѓиоски, студент по археологија, УГД.

3. Приказ на применетите методи, времето во кое работите се изведувани, правецот, организацијата и условите на археолошките истражувања

Во периодот помеѓу 27 Јуни и 31 Јули 2022 година, се вршеа сондажни археолошки истражувања на локалитетот Узун Мера. Се истражуваше сонда 10 (нумерација во континуитет од претходните сезони), со координати 41°50'35.8"N 22°03'47.8"E, поставена во Северниот сектор на претходно неистражуван дел од локалитетот (Сл. 1). Имено, во претходните кампањи беа дефинирани два сектори – Јужен и Северен – каде се забележува поголема концентрација на површински наоди, и кои се совпаѓаат со две мали височини во рамките на големата површина која ја зафаќа локалитетот. Поголемиот дел од Северниот сектор е поделен во три поголеми катастарски парцели, две од кои беа сондажно истражени минатата година (сонда 8 и 9). Сонда 10 од оваа сезона се наоѓа во ЈЗ дел на КП 822/1 и е со димензии 2x4м. При ископувањето, во зависност од цврстината, текстурите и содржината на слојот, се користеше и крупен и ситен алат. И во двата случаи, тенденцијата беше откопите да не надминуваат 5цм. На терен работеше меѓународен тим специјалисти и студенти по археологија. Освен основното археолошко ископување, беа земени и примероци од седиментот за оптички стимулирана луминисценција. Со помош на оваа метода за прв пат ќе добиеме апсолутна старост на културните слоеви и појасна слика за староста на артефактите и генезата на локалитетот. Текот на работата беше координирана од раководителот и кораководителот. Освен научна, проектот има и наставно-образовна димензија, овозможувајќи им на студентите по археологија да се стекнат со искуство во теренска археолошка работа и да се запознаат со современи археолошки методи и теоретски пристапи.

4. Првични резултати и сознанија

Археолошкиот локалитет Узун Мера, кој се наоѓа во атарот на с. Мустафино во центарот на Овче Поле, е единствен Палеолитски локалитет на отворено во Македонија и само втор истражуван локалитет од овој ран период од човечката историја. Истражувањата започнаа во 2017 година, кога локалитетот беше откриен при рекогносцирање на теренот од страна на раководителот и кораководителот. Оттогаш во континуитет се изведуваат

сондажни истражувања кои имаат за цел да ги разјаснат настаните кои довеле до формирање на овој локалитет, од кога потекнуваат културните остатоци и кој стои позади нив. Со сонда 10 сакавме да ја истражиме стратиграфијата во најсеверниот и највисокиот дел на локалитетот. Слично како и во блиската сонда 9 од минатата година, поголемиот дел од стратиграфијата ја сочинуваат испреплетени слоеви од песок и чакал, веднаш под тенкиот (20 цм) слој темно-кафена глинеста ораница. За разлика од сонда 9, овде недостасува слојот покрупни камења помеѓу ораницата и песокливите слоеви. Овој стратиграфски преглед дополнително ја потврдува хипотезата дека наслојувањето кај Узун Мера настанало при геолошки процес на свлечување на земја од Север кон Југ и степенесто депонирање на делувиум на левиот брег на Немашница. Поголемиот дел од масата бил песок и камења кои помогнале во формирањето на малите возвишенија карактеристични за двата сектори на локалитетот. Одбитоци и орудија, како и суровини, се среќаваат во сите делови на стратиграфијата.

Сонда 10 ни даде досега нај драматична и јасна слика на динамичните геолошки процеси кои довеле до формирање на овој археолошки локалитет. Со помош на методот оптички стимулирана луминисценција, во соработка со Институтот за проучување на човековата еволуција во Бургос (Шпанија), очекуваме во блиска иднина да ги добиеме првите апсолутни дати од примероците подигнати од Узун Мера. Со тоа конечно ќе биде дефинирано времето на формирање на локалитетот, и ќе добиеме *terminus ante quem* за камените алатки.

5. Место на депонирање на движниот археолошки материјал

Врз основа на договорот со Локална установа Народен Музеј Свети Николе, движниот археолошки материјал по неговата обработка ќе биде предаден на Локална установа Народен Музеј Свети Николе.

6. Образложение за евентуалното отстапување од предвидените позиции во Основниот план за археолошкото истражување или од условите определени од во дозволата за археолошките истражувања

Нема отстапувања

7. Избор од теренска документација

Сл. 1 Површината на Узун Мера и локации на истражување: 1-истражувања 2017, 2018 и 2020; 2-истражување 2019; 3-истражување 2021 и 2022.

Сл. 2 Сонда 10 во фаза на истражување

Сл. 3 Сонда 10 во фаза на истражување

Сл. 4 Пресејување на земјата

Сл. 5 Сонда 10 по отстранување на слој 1

Сл. 6 Сонда 10, северен и источен профил во фаза на истражување

8. Финансиски извештај

Исплата на стручна екипа, геодетски услуги, општи работници и транспорт на стручна екипа и работници	180.500
ВКУПНО	180.500 денари

9. Заклучни согледувања и предлози

Со оваа истражувачка кампања ја потврдиме важноста на локалитетот за разбирање на Палеолитските култури на овие простори, и се уверивме во диверзитетот на локалитетот во смисла на стратиграфија, топографија, концентрација и типологија на артефакти итн. Потребно е по задлабочено проучување на досега откриените артефакти и започнување на поширока кампања на ископување на поголема површина, како би се стекнале со статистички значаен примерок на предмети од камен од една иста целина, што би помогнало во понатамошно културно и хронолошко дефинирање на локалитетот. Останува и долгорочната цел за гео-археолошки истражувања кои би одговориле на многу важни прашања кои се провлекуваат од првата сезона, а се во врска со генезата на локалитетот и неговиот интегритет. Се надеваме на поволни услови во блиска иднина за остварување на овие цели.

Раководител:

Проф. д-р Трајче Нацев

Основен лист за археолошки истражувања

Податоци за археолошкото наоѓалиште

Назив на археолошкото наоѓалиште: Узун Мера

Општина: Свети Николе

ЕМБ: 41362300538

Место: Мустафино

Катастарски податоци: КП 841/2, КО Мустафино в.г.

Географски координати: 41°50'33.38"N 22° 3'51.68"E

Статус на заштитено добро

Евидентирано добро

Заштитено добро

Евидентирано добро

1. Добро под привремена заштита
2. Резервирана археолошка зона
3. Културно наследство

Културна припадност: Среден Палеолит

Попрецизна датација: 250 000 – 40.000 години пред н.е.

Податоци за археолошките истражувања

Вид на истражувањето: сондажно

Година: 2022

Носител на истражувањето: Универзитет Гоце Делчев Штип

Овластен истражувач: Проф. д-р Трајче Нацев

Стручни соработници:

1. Доц. д-р Дарко Стојановски археолог
2. Проф. д-р Сара Лејси, антрополог, Универзитет на Калифорнија-Домингез Хилс.
3. Александар Данев, документатор, Народен музеј Свети Николе.
4. д-р Мајлис Ришар, Институт за проучување на човековата еволуција, Бургос, Шпанија.

5. Стефанија Стојановска, конзерватор и документатор
6. Дејан Георгиев, археолог.
7. Сашо Кировски, археолог.
8. Кристијан Блажевски, студент по археологија, УГД.
9. Игор Ѓорѓиоски, студент по археологија, УГД.

Дозвола (број и датум): УП 08-800 од 29.09.2021

Податоци за мерките за заштита

Вид на заштита: нема

Година:

Јавна установа за заштита:

Овластен конзерватор:

Стручни соработници:

Заштитни мерки

Сместување на движните наоди и документацијата (надлежна установа):

ОУ Музеј Свети Николе

Дополнителен лист за значајни движни наоди

Датум: 28.06.2022	Наоѓалиште: Узун Мера, с. Мустафино, Свети Николе		
Сектор/ Квадрат/Сонда/Слој КП 822/1			
Тер. инв. бр.: 195	Дневник бр.:	Длабочина: површина	Координати:
Материјал: Кафев кремен	Димензии:	Датирање: Среден Палеолит	Зачуваност: - целосно - фрагментирано
Начин на изработка: делкање			
Опис: Поголем кортикален одбиток.	Скица/Фото 		
Декорација/ Печат/Знак/Натпис:			
Бр. на Влезна Книга:	Инв. бр.:		
Истражувач Проф. д-р Трајче Нацев Доц. д-р Дарко Стојановски	Обработил Доц. д-р Дарко Стојановски		

Дополнителен лист за значајни движни наоди

Датум: 28.06.2022	Наоѓалиште: Узун Мера, с. Мустафино, Свети Николе		
Сектор/ Квадрат/Сонда/Слој КП 822/6			
Тер. инв. бр.: 196	Дневник бр.:	Длабочина: површина	Координати:
Материјал: Камен со сива боја	Димензии:	Датирање: Среден Палеолит	Зачуваност: - целосно - фрагментирано
Начин на изработка: делкање			
Опис: Одбиток.	Скица/Фото 		
Декорација/ Печат/Знак/Натпис:			
Бр. на Влезна Книга:	Инв. бр.:		
Истражувач Проф. д-р Трајче Нацев Доц. д-р Дарко Стојановски	Обработил Доц. д-р Дарко Стојановски		

Дополнителен лист за значајни движни наоди

Датум: 28.06.2022	Наоѓалиште: Узун Мера, с. Мустафино, Свети Николе		
Сектор/ Квадрат/Сонда/Слој 822/6			
Тер. инв. бр.: 197	Дневник бр.:	Длабочина: површина	Координати:
Материјал: Кремен во темно кафени нијанси	Димензии:	Датирање: Среден Палеолит	Зачуваност: - целосно - фрагментирано
Начин на изработка: делкање			
Опис: Одбиток	Скица/Фото 		
Декорација/ Печат/Знак/Натпис:			
Бр. на Влезна Книга:	Инв. бр.:		
Истражувач Проф. д-р Трајче Нацев Доц. д-р Дарко Стојановски	Обработил Доц. д-р Дарко Стојановски		

Дополнителен лист за значајни движни наоди

Датум: 28.06.2022	Наоѓалиште: Узун Мера, с. Мустафино, Свети Николе		
Сектор/ Квадрат/Сонда/Слој 822/6			
Тер. инв. бр.: 198	Дневник бр.:	Длабочина: површина	Координати:
Материјал: Кремен во темно кафени нијанси	Димензии:	Датирање: Среден Палеолит	Зачуваност: - целосно - фрагментирано
Начин на изработка: делкање			
Опис: Одбиток со делумен кортекс.	Скица/Фото 		
Декорација/ Печат/Знак/Натпис:			
Бр. на Влезна Книга:		Инв. бр.:	
Истражувач Проф. д-р Трајче Нацев Доц. д-р Дарко Стојановски		Обработил Доц. д-р Дарко Стојановски	